مهس و دوز و دصتفه س رد

(2) هدرجم لقعت ابثا ی ارب ق ارشا خ یش م موحرم مود ل یلد ن ایب

میحرلا نمحرلا نم للها بذوعأ
میحرلا نمحرلا الله مسب
دِرَجُمِب اهاذه ةَعَقاوِ رَيغ اهَتدَجَوَ ،اذه انمَلَاع ةَفي عاوِلا َعقاوِلا أ َلاوِنا َعَ تأملَت أ نَكَ إذا :ُهجَوَلا ُثاني
و ٍنسانِإ ريغ ٍنسانِإ َنمِ لُصحَي نأ ِنكمأَ ،فحَظوحَمَ ةظفحَم ةعِئاذ ،اهاعُونَ كانَ امَ لاإ و ةقافتالا ِتاقِ
.[1] سِرَفَ ريغ سِرَفَ نمِ

و ی دامج زا ف انصا و ع اونا ۀمه رد درجم س فنز رگید ربیعت ه با ید درجم لقعد وجو ه بع جار ه کی للادتسا زا و ت سه ا هنآ ن یب رد ه کی فلاتخا ۀطساوه بع اونا ن یا داوم و ام اسجا ر ب ه کد وب ن یا دوب ه دشی ناویح و ی تابن دشاب رارقرگا و دنشابی ملّوحتو ربیغتش وختسد داوم ن یا اًعبط دوشی م دلوتم دحاو ع ونک ی ه جزما و ت ابیکرت ن یا م ئاق نوچ ؛دشاب ا هنیا ه ب م ئاق ر ما زا دلوتم ن اشدوخ دنتسه داوم ن یا ر ب م کاح ه کی ه ینایح و ه یتابن ی اوق ه ک م هوق دوخ ه جیتنرد دنتسه ددجتو ل اوز و ءانثش وختسد ا هنآ و دنتسه ه ینایح و ه یتابن ی اوق م ّوقم ،داوم .درادن دوجو دشخبیم اوقار ع ون آ دناوتب ه کی ئیشرگید و دشدهاوخ ءانثب جوم

ام ه کت سا ه یعون ت روص ن آ و دنکی م ت یاف ک اونا داوم ءاقب ار ب ی ا هنتب ه یعون ت روص دوخ ن یارباب ث عاب ه کت سا ه درجم ی تقیقح ه یعون ت روص ن آ دوخ ی نعی ؛م ینکی م ع ون آ ی ار ب ی ع ون درجم لقع ه ب ر یبعت وا زا ی تیصوصخ و س فنز ی ارادی زیچ ره دوشی م س فنز ه ب ر یبعت ن آ زا و ت سه ع ون رد ه فلتخ ۀمجزا و ءازجا م اوق ع اقو رد ،دوشی م ه تفگ ه کچنآ ف لاخ ر ب .ت سا ه دشداوم ءاقب جوم ،ه درجم ت قیقح ن آ و س فنز آ ه کت سا ط ابترا زا ی ربخ و ت سار تشیپ ت ایدام ه ب ت بسن ن اشرکفتو ل قعتن وچ ه زورما اما دنتشاد ار ی أر ن یمهم ءامدق ًلاثم ،دنناد ی م داوم ن یا دوخ س فنز ار ءاقب ار ب ت لاع ـ ا هنآ ۀمه ن اشلبلاغا ه تبلا ـ دنرادن درجتم لاع ا ب ه دام دوجو ن اویح ای و ن اسنا ن دب رد ه کت سا ی داوم و اهلوسر دوخ زا ت ارابع ی ناسنا ع ونءاقب ت لاع :دنیوگ ی م ت قیقح ک ی ن اونعب ه کی ت روص ن آ ه کلب دنناد ی م س فنز ار ت ایح و ءاقب ت لاع ه ک ءامدق س کعب .درادد .دنناد ی م ،درادف ارشا و ءلاعیتسا ءاقب ن یا ر ب ه درجم

ًلاصا ه کی زیچ ،ت سا ی قابت ایح ت اقوا زا ی هاگ ه کدینیبی م امش لوسر ک ی ن تفر ن یبزا دوجو اب اذل ت ایح راثآ ی لو درادن ی تیلاعف ه نوگچیه زغم ی لکروطب ًلاثم ه کت سا ه دشه دید ی دایز دراوم ی لو درادن انکما

---

[1] .56 ص ،2 ج ،ةمكحلا ةملاعتلا ةقيلا .

ظفحتنامهرطاخهبنیا !تسادوهشندبردتایحراثآیلودنکیمنزاکبلقهکنیاایتسادوهشندبرد
دینزیمتسدیتقودنکیمفقوتمارنامشندبنوخشدرگهکدنتسهدارفا [زا] یلیخ .تسامهیعونتروص
دشابنیاربرارقرگاالذلدهدیمنمماجناراکنامشدبکهکنیاایتسایقابتایحهکیلاحردنرادنضبنددینییم
یتلاامعفنا و لعفمدعابمهتایحنآدیابدشابمسیلوباتموتکرحواهلولستلاامعفنا و لعفربیمتبمتایحهک
.تسامهتفرگلرتنکرداراهنیاهکتسامهربدمسنفذنآنالآ .دوشیفتنمدوشیممماجناهک

هدامنیناوقربناسناتموکحناکما

هکنیانودبانهآهکدنتفایمقافتاتلااحزایضعبردصاخشاودارفایاربلئاسمزایلیخمینییمام
دنتسهتیفیکنیمههبروطنیمهیناوطیاهزورودوشیلوتسمانهآیاربیباوخایدنماشاییایدنروخبیزیچ
یبتارمهبهکتسایدارفایاربطقفبلطمنیادینکروصتهکنیاهذ !ادریگیمنمماجناانهآردیلیلحتچیهو
شدوخهدارالولعفلرتنکتحتارواودوشبلاغهدامربدناوتبیصخشرگاهکلبتسیزروطنیاهذ،دناهدیسر
هگذلاعفنا و لعفویحلاحردتسههکیاهبترمو تیعقومنامهرد،لکشنامههباروادناوتیمدروایبرد
روصتهکنیاهذدوشنشورانهآیاربهلئسمنیاهکیناسکیاربدوبدهاوخنهدعاقنیازاجراخهلئسمنیاودراد
لاحردشدوخهبترو هبترمنامهردهکدرادهداعلاقوفویداعریغرماکیهبصاصتخاهلئسمنیاطقفدوش
یاهلئسمنیچمهکیمالعمامظنلکردیلکروطهبهکلبدوشمماجناداسفزوربوداسفو لیلحتنودبتایح
یداعریغیبلطمینعی،دنکیمربیغتیرگیدوحنکیهبشلکشتاقوازایهاگمامظنلکردانهتنمتسامکاح
تسینمزلایتحدننکیمتکرحبآیورهکیدارفاًلاثمدوشمکاحهدامنیناوقربدناوتبناسناهکتسین
وهدامدوخندومنریخستابدناوتیمهکدنتسهیدارفاهکلبدشابهدیسریلابانافرعوتاماقمهبصخش
!دننکمکاحتعیبطنوناقربارنآ،یرصعندب

هدامنیناوقربناسنانرکهبلغتیفیک

ردهذ،دنروایبردصاخطیارشردتعیبطنیناوقابقفاومهکلبدننکمکاحتعیبطنوناقربهکنیاهذهتبلا
ذوفذزاعنامرگیدمسجهکلبدنکیمنادیپرگیدمسجردلمختمسجکییداعطیارشردنوچ،ییداعطیارش
زاودنرادلمختانهنیاهکدینکیمهدهاشمارماسجازایضعبامشیلودوبدهاوخماسجانیالمعتولمختو
ربهبلغـدهدهبلغهدامربارذوخدناوتبناسنارگا .کلذلاثماوجاومازایضعبلثمدنوشیمدرماجناآهبماجنیا
مسجنیادناوتیمـتسهداومدوخابخناستوتیخنسونداد رارقزارطمهونتخاسنوگمهیانمعمهبهدام
صخشنیا .دنکتکرحبآیورودریگبدوخندبزاراروصوصخمنزوًلاثمدروایبردرگیدمسجابهارمهار

،دراد نزو ع قوم نآ رد هکلب درادن نزو ع قوم نآ رد هکنیا هز !؟دوریم ب آ ریز ار چس پ دوریم ب آ ی ور نالآ هک
دشاب اجنآ رد ی یوزارت رگا .تسا هدرک ریبغت ش نزو دننک نزو اجنآ رد ار ص خش نآ ع قوم نام هم رگا ی نعی
هکار ب آ ر ب ص وصخ م نزو ئبلاغ ن یا اما تسا هدش دایز ایم ک مه م رگ ک ی و دراد ار نزو نام هم هکدینیبیم
دارفا تکرح ی ارب هلیسو ن یمه .دننکیم تکرح ب آ ی ور رد و دریگیم ار دور ب آ ریز هب ن یا دوشیم ث عاب
ن یمه ر ب م هاهنآ دنهدیم م اجنا دارفا و تسه روضح فرّعم ی لیخ هک ی ضرلأای ط ئلسم !تسه م هاوه رد
هب و رهاظ ل کشه ب ی دام ن ینالوق ر ب ئبلاغ ،دشاب هتشاد ی رتشیپ ت ردق ش دوخ ص خش هچ ره اهتنم تسا س اسا
ار دوخ و درادی مر ب ار دوخ ت لاامعفنا و ل عف هب ت بسن م اسجا ت یعنام ی نعی دوب دهاوخ رتشیپ رهاظ ت روص
ی اراد هک ی دارفا ی ارب ی لو ت سا ل کشم ی ردقک ی هلئسم ن یا ک اردا أعبط دنکیم ی جراخ ط ئارش نآ ا ب ن وگمه
ت وبشه ب م هی برجت رظنه طقنزا و تسا هداتفا پ ش پ ی لیخ و ل وبق ل باق ر ایسب هلئسم ن یا دنتسه ی صاخ ت اضاير
.دهدب م اجنا دناوتیم ار هلئسم ن یا ن اسنا روطچ هک ت سینب لطم ن یا هب ع جار ث حب هب ی زاین رگید و هدیسر

هک دوشیم ن شور م ینک هدایپ دنتسه ش تابثا م اقم رد ءامدق هک ی اهلئسم رد ار ب لطم ن یا ام رگا ن یاربانب
ش گنر ی کیًلاثم دنتسه ف لتخم ت ایصوصخ ی اراد هک ف لتخم ءازجا دوشیم نم هک دنوشیم دراو ه ار ن یا زا اهنیا
،دنتسه ف لتخم راثآ و ت ایصوصخ و ن اولا ی اراد ه مه اهنیا هک ن دب ءازجا ای و تسا دیفس ی کین آ و تسا هیبس
رثأتم ی زیچ ره و ی صخش ره هک تسا ی عیبط ن یا و دنشاب ی لکس ف ذک ی ف ارشا و ه رطیس ت حت رد اهنیا ئ مه
ه مهن یا هک دوشیم نم دحاو رثؤم و دحاو ت لاع ک ی و تسا ه دحاو ت لاع ک ی ل ولعم و تسا دحاو رثؤم ک ی زا
دشاب ی دام ی اوق زا ج راخ ره ما ک ی و درجم ره ما ک ی و ی لکره ما ک ی دیاب الذل ،دشاب ه جیتن و رثا رد ف لاتخا ی اراد
دشاب ی دام ی اوق زا ج راخ ره ما ک ی و درجم ره ما ک ی و ی لکره ما ک ی دیاب الذل ،دشاب ه جیتن و رثا رد ف لاتخا ی اراد
ه تبلا .دنتسه ن آ ت ابثا م اقم رد اهنیا هک تسا ی بلطم ن یا .دشاب ه تشاد ار ش دوخ ت اریثأت و دشاب نفاذ دناوتیم هک
.دننکیم ن ایب هک دنراد ی یاهرظنخیش م وحرم أدعب لاطم ن یا هب ت بسن

رخآ !؟دننکیم ادیپ ق قحت هلئسم ن یا روطچ هک م یریذپ ی لکل کشه ب م ینالوتیم ام ع وم جملاث یحنم اما
ت قیقح ی ارب ی تیدودحم ع ونچیه و م ینادیم م تفارص ی اراد ار دوجو نآ ام هک ی دوجو تسا ن کمه روطچ
ی رتمک یّم ک و تسا رگید ف یک اب ض راعم ف یک ن یا ن وچ ؛درادن ف یک و م ک دوجو نآ ی نعی م یتسیز ل ئاق دوجو
ی ف یک .دنوشیم نم ع مجم هاب ودره و دننکیم ق رف رگیدمه اب اهنیا ،دننکیم ت وافتی تناست سیه و رتمک یّم ک اب
ن کمه روطچ ،دنتسیز ع امتجا ل باق و دنوشیم نم ع مجم هاب تسا ض ایب ی اراد هک ی ف یک اب تسا داوس ی اراد هک
ت روص هب ار نآ ام درادن ت ایصوصخ و ّدحو ف یک و تسا ه ضحم ت طابسو ت فارص ی اراد هک ی دوجو تسا
ل اثما و زبس ،زمرق ،دیفس ،تسا هدش هایس ،ه فارصلاب دوجو ن یمه !؟م ینک هدهاشم هداضتم و ه فلتخم تاروهظ
و ع بنم هک ی دوجو روطچ تسا ت ولاح و ت ضومح ،ت نوعر ،ت بلاص ی اراد دوجو ن یمه ،تسا هدش کلذ
ش ثحابم ًلابقه کم ینک ی م هدایپ ع اونا ب ابرا هب تبسن ار هیضق ن یمه ام !؟دوشیم ن یا ه بل یدبت درادی دحاو أشنم

.تسا نیمه دوجو ندوبی قلاطا و دوجو تیصاخ نیا هکتشذگ

ی تقیقح تیدحا ۀلئسم هکدوبت یدحا ۀلئسم و تیوهوه هیضق هبعجار هکمدید یاهلاقمرد ار یاهلئسم تابثا [ۀبترم ،هبترم] نیا و تسا فلتخم رهاظم رد زورب و روهظ ۀبترم و تیدحاو تیعماج ۀبنج زا ریغ تیوهوه ۀبترم رد ار راگدرورپتاذ ام و تسا تیوهوه ۀبترم رد راگدرورپتاذ یارب دیقتو ی تاذ تیصوصخ .میاهدز دیقوا هب و میاهدرک الدجت افصو ءامسا زا ار وا و میاهدرک دیقم

ی تلاییذتو هیشاح رد ار هیضق نیا هدنب هتبلا دندوب هدروآ نانگرزب زا ی ضعب زا لبق ی تدم هکدوب یاهلاقم نانوضر ـ ی ئابطابط ۀملاع موحرم هبت بسند نراد ـ هیلعی للعتلله انانوضر ـ اقآ موحرم ی نیع و ی ملع دیحوت رب هک تیوهوه ۀبترم هبت اذ دییقتهبت بسنه ملاع موحرم لاثما نانگرزب نیا هکتسه مدایو ماهتشون ـ هیلعی للعتلله زا لاطرشب ار تاذ و مینکتییبتار تیوهوه ۀبترم نامدوخ دییقتاب مینات یام ایآ هکدنراد هراشا تیدحاو و مسقنم ار ءیشکی هکمیتسه ام ی نعیتسام لیختو روصتک ی نیا هکنیاایو میروایب رظنرد زورب و روهظ ظاحل نودب مینکیم ظاحل ار ءیشکی و اهنیا و ضراوع و تایصوصخ و ضارعا ظاحل ابِ ءیشه ب مینکیم و دینکیم هظحلام ع ضو و فیکو نانوا و تایصوصخ و مکزا ضراوع نودب ار فیک نیا امشی تقو کی .اهنیا ۀبترم رد ار شلایرتمنآ هکلب دیریگی منرظنرد ار اهنیا و دیریگیم رظنرد ار لایرتمو سنجنامه طقف ی تقو کی .دینکدیقم هیضق نیا هب ار ی جراخت ایصوصخ دیهاوخیم دعب و دینکیم روصتت اذ

هچره امشی نعی ،دیریگب رظنرد ار ضراوع نودب لایرتم دینات وی منزلاصا امشه کتسا نیا رد تبحص نآ هرخلأاب ،میرادنه کجراخ رد ضراع نودب ۀدام ،دیرادنگب نآ ی ور هدام مسا دیهاوخب و دیریگب رظنرد هکار ضرع ی اراد هکدیهد نانشن ی اهدام دینات وی منامشه ،تسا دیفس ایتسا هایس ایتسه جراخ رد هک ی اهدام رظنرد ار ی رابت اذ ام رگا .رگید تایصوصخ ی اراد هنو تسا لوط و ضرع ی اراد هنش ضَرَع و تسین تسانعمن یا هب میریگب رظنرد میهاوخب رگا ،میریگب رظنرد لاوز زا زاحنمو ادجار ی رابت اذ میناوتی منم یریگیم ادجی رابت اذ ـ دنتسین تاینامز لومشمت ادرجمه کدوشب لاکشا هکمیروآی منامز ام لاح ـ هه ربک یرد هک ت اذ امشر گا !؟دندمآ اجکزا اهنیا سپ دشاب هلصاف رگا ،دتفیی اهلصاف کی ی نعیدشاب زورب و روهظ زا زاحنمو ام روطچ ی نعی !؟تسا هدمآ اجکزا رگید ی رابت اذ ن یا دیشاب هتشاد هه ربک یرد روهظ نودب و اهنت ار ی راب نودب دیریگب رظنرد ار ی رابت اذ دینات وی منامشایآ !؟میشاب دقتعم اجنیا رد ،نآ ن یب و ن یا ن یب ی اهلصاف میناوتی م س پتسا ملع دقاف ی لو دراد ءاقب و تایح ،دراد دوجو ی رابت اذ ی نعی !؟دینک ظاحل وا هب تبسن ار ملع هکنیا رانک مه ار تردق دیاب ،میرادنگب رانک ار ملع دیاب میریگیم رظنرد ار تیوهوه ماقم ام ی تقو !؟تسا ل هاجم ار وه نآ هزات ،دنامب وه ۀبترم نامه طقف و میرادنگب رانک ار اهنیا ۀمه ،میرادنگب رانک مه ار تایح دیاب ،میرادنگب .میاهدز هبترم نآ هب هکتسا ی دیقت کی م هن یا میناوتی م هراشا میراد نلآ هکمه

ار تاذ نآ دیناوتی‌منامشًلاصا تسینّمات و تسا یصقانظفلک یتاذ نآ هئارا رد وهِدوخ عقاو رد نامه ...و تسا تایحدقافهئفارصلابتقیقحنامه‌کی‌رابتاذ ی‌نعی،دینکروصتم‌لعنودب نآ هب‌یتقوا تار تاذ نیا !؟دیدرکه‌جوت .تسه‌ش‌تبحص و تسه‌ج‌یار ب‌تکن‌یمه‌رد م‌لاعا نییه‌کی‌بلاطم ی‌واسمی‌نعین‌یمه‌دوخ،«تاذ» :دییوگی‌می‌تقو تسینک‌اکفنا ل‌باق و تسا م‌لعابی‌واسمی‌نعیدییوگی‌متاذ ار تایحنودب‌تاذ .تایحابتسا ی‌واسم‌تاذ ن‌یمه‌دوخ ی‌نعیتاذ :دییوگی‌م ی‌تقو .ریدقابو ترددقاب وا هبًدعبار تایحو ترددق و م‌لعدعبم‌یداد رارقتاذ نآ دوخ ی‌تیوهوهّقاحهئبترمک‌یرد و م‌یدرکروصت ن‌یا ام !؟تسا هدمآ ش‌اه‌لاخ‌هناخ‌زا !؟دیدرکه‌فاضا وا هب‌امشه‌کدندمآ اجکزا ترددق و م‌لع .م‌ینکی‌م‌هفاضا ترددق و تایحو م‌لع‌رگا !؟م‌یدروآرد اجکزا ،م‌یدنابسچتاذ نآ هب‌م‌یدروآ اجکزا ار ترددق و تایحو م‌لع و تایحو م‌لع‌رگا و تسا هتفرام‌رسه‌لاکاجنیا س‌پتساجنآ هلئسم‌راکل‌صا س‌پم‌یدروآرد رگید ی‌اجزا ار کی‌یتاذ نآ و تسادج‌نآ هکدیتفگو دیدشل‌ئاقاهنآ ن‌یی‌کاکفنا هکامشم‌یدروآرد تاذ دوخ‌زا ار ترددق .تسا رهوجو قاحهئبترم‌نآ ،هنهکنیایا !؟تسا ی‌کاکفنا هئبترم ی‌انعمه‌برتلابهئبترم‌ایآ ،تسا رتلابهئبترم

ترددق و تایحو م‌لع هئشیر ،ی‌رابتاذ

تحبتاذ نامه‌رد و تسا ی‌رابتاذ رد ش‌اه‌شیر ترددق و تایحو م‌لع‌هکم‌ینادی‌م و م‌یراد ل‌وبقار نآ م‌لعاجنآ رد دشابدوجو تقیقحنآ اجرهرد هکانعمن‌یا هب،تسا م‌لع ی‌اربه‌شیر و ل‌صا نآ هفارصلابدوجو و نآ :م‌ییوگبهکنیاتا م‌یشابم‌لعابتاذ ن‌یی‌کاکفنا هبل‌ئاق م‌ینادی‌منًلاصا ام‌تسانعمن‌یا هبرگا دراد دوجو ل‌یحتسم‌هکی‌جراخ‌کاکفنا دنتسینک‌اکفنا ی‌اربل‌باقًلاصا ،تسا رتن‌ییاپهئبترمن‌یا و تسا رتلابهئبترمتاذ هکدشابه‌بتر درادنانعماجنیا رد کاکفنا الذلدنیوگی‌مه‌بتر هکلبدنیوگی‌منکاکفنا هکار ی‌بتر کاکفنا و تسا چ‌یهرد ی‌نعیتسینادجی‌لو تسا م‌لع ی‌اربتلعتاذ ،تسا تلعن‌وچتسا مدقم،تاذ هئبتر هکم‌یراد ل‌وبق دقافل‌احن‌یعرد دراد دوجوتاذ هکنیا ن‌یعرد دینکروصتار م‌لعنودبتاذ دیناوتی‌منامشاههه‌هربزا هه‌هرب دروخی‌منادرد هبتاذ ن‌یا درادنم‌لعه‌کی‌تاذ !؟دمآ اجکزا ترددق‌ن‌یا س‌پ !؟دمآ اجکزا م‌لعن‌یا س‌پدشابم‌لع تئشنا اجکزا [1]دارا امّنإ .دنکه‌دارا و هیور ل‌امعا دناوتی‌م روطچ س‌پتسینریدقه‌کی‌تاذ نآ .درادنه‌دیاف و !؟دریگی‌م

---

[1]: 82 هیآ (36) س‌یه‌روس .

: 51 ص ،6 ج ،ی‌سانشدامع .﴿نوکَیفنکُهَلَلوقَیناَ اًئیشَدارَأاذإهُرمَأمنَّإ﴾

،راتفگن‌یا دّرجمه‌بو !وشب :دیوگبوا هبه‌کتسن‌یا ،دنکه‌دارا هکار ی‌زیچداجیا ی‌اربدنوادخرما هکتسینن‌یا زجو تسا ن‌یا» «.دوشی‌م

روی این جهت در تقسیمی که بزرگان کرده‌اند، تمام تقسیمات در مقام تصور است، نه در مقام تحقق عینی و تحقق خارجی، در مقام تحقق عینی و خارجی یک حقیقت واحد بیشتر نیست که آن حقیقت واحد هم مقام احدیت است و هم مقام هوهویت و هم مقام جامعیت است که مقام واحدیت باشد که هم مقام ذات است و هم مقام بروز و ظهور. پس یک واقع و حقیقت هست و یک واقع ظهور و بروزش همین است که ما به این کیفیت مشاهده می‌کنیم. اگر ما بتوانیم همین مطلب را تصور کنیم دیگر در اینجا قضیه به همین کیفیت روشن خواهد شد که یک نفس جامع، یک عقل مجرد، یک حقیقت مجرده می‌تواند به این صورت دربیاید و می‌تواند به آن صورت دربیاید؛ می‌تواند در این بدن به این شکل و این رسول دربیاید. رسول‌ها هم مختلف هستند؛ رسول مغز یک نحو است و رسول قلب نحو دیگر است؛ بعضی از رسول‌ها کم هستند و بعضی رسول‌ها زیاد هستند، ظاهراً مثل اینکه رسول مغز از همه کمتر است چون هیچ خبری از آن نیست حالا به جایش رسول‌های دیگر روده و از اینها الی ماشاءالله زیاد است ولی ما رسول مغز ندیدیم زیاد باشد!

خلاصه این رسول‌ها گاهی به شکل رسول قلب درمی‌آید که کارش پمپ‌کنندهٔ خون است و گاهی اوقات به‌صورت رسول کبد درمی‌آید و کارش تجزیه و تحلیل غذا و مواد و صد و دویست و چند نوع کار انجام می‌دهد، گاهی اوقات به‌صورت رسول کلیه درمی‌آید و کارش تجزیه و تحلیل و دفع سمومات است. هرکدام از اعضا که مشاهده می‌کنید در تحت همان نفس و عقل حیوانی این امور را انجام می‌دهند و دیگر نیازی نیست به اینکه هرکدام از اینها یک علت خاص داشته باشند مثلاً برای کلیه یک علت جدا بگیریم و برای کبد یک علت جدا و برای طحال یک علت جدا و برای رودهٔ بزرگ و کوچک هم علت‌های جدا باشند همان نفسی که حاکم بر این جسم که جزئی برای نوع هست؛ همان نفسِ نوعی درمی‌آید و بدون نیازی به امر دیگر همهٔ این امور را انجام می‌دهد.

الوجهُ الثانی: أنّکَ إذا تأمّلتَ الأنواعَ الواقعةَ فی عالَمِنا هذا وجَدتَها غیرَ واقعةٍ بمُجرّدِ الاتفاقاتِ و إلا لَما کانَت أنواعُها محفوظةً عندَنا و أمکَنَ حینئذٍ أن یَحصُلَ مِنَ الإنسانِ غیرُ الإنسانِ و مِنَ الفرسِ غیرُ الفرسِ و مِن النخلِ غیرُ النخلِ و مِنَ البُرِّ غیرُ البُرِّ و لیسَ کذلکَ بَل [نجدُ هذه الأنواعَ دائمةَ الوجود] هی مستمرّةُ الثباتِ [أزلاً و أبداً] علی نمطٍ واحدٍ من غیرِ تغیّرٍ و لا تبدُّلٍ فالأمورُ [الدائمة] الثابتةُ علی نهجٍ واحدٍ لا یبتنی ...[1]

این انواعی که ما می‌بینیم از این آسمان‌ها و امثال ذلک، اتفاقی و گتره پیدا نشده‌اند. اگر این اتفاقات بود دیگر انواعش نزد ما محفوظ نبود، همان‌طوری که به نحو اتفاق به وجود می‌آیند به نحو اتفاق هم فنا پیدا می‌کنند. اگر به نحو اتفاق بود از انسان می‌بایست کره‌خر دربیاید! چرا فقط از انسان، انسان درمی‌آید و از فرس، فرس درمی‌آید؟! یک دفعه فرض کنید که از فرس گربه دربیاید.

1. الحکمة المتعالیة، ج 2، ص 56.

کی یه‌بو ل‌کشک یه‌باهنیا ۀمهرد رثأتو ریثأتو تیلعۀلسلس ،تخاونکیت‌کرحس‌اساربمامظن‌نیا مامت
.دوبدهاوخوحن

ی‌ارب ،دنرادتایح و دنتسه‌مهزونه‌هکی‌دارفا ،دندوبه‌تفری‌کدوخنی‌لعنسحخیش‌اقآ موحرم‌شیپ
نیا ردا‌هتنه‌دوبرفص 28 زور دندوبه‌تسشنمهدهشمی‌ابطانایاقآ مدوبمهه‌دنبدرکی‌مفیرعتامردپمموحرم
:دنتفگی‌مامۀداوناخی‌اهل‌یمافزا ی‌کیدنتفگی‌مت‌سا تایحدیقرد زونه‌نا‌شیا‌ه‌کا‌هنیا زا ی‌کی .دندوبطایح
رادهچجا‌هنیا و تشاد ی‌لکشمرتخد دوخ ی‌نعیدندشنزادهچجو دندرکجاودزا دندوبی‌ناوجرتخد و رسپکی
ار هیضقنیا و دندشرثأتم ی‌لیخرتخد ۀداوناخ دوبمهنه‌دشادجل‌امتحا و دشل‌کشمراکه‌کنیاات دندشی‌منز
دروخبدیهدبرتخد ه‌بهکدوبه‌تفگ و دوبه‌داد ریجنا کی‌مهنا‌شیا و دندوبه‌تفگی‌لعنسحخیش‌موحرم دزن
ار شمحری‌لکروطه‌بو دوبضیرمرتخدنیا ؛مدرکشومارفارنیا .دهدی‌مرسپکی‌وا ه‌بادخ‌للهاءاشنإ
الدیپی‌لکشم‌ی‌نعیدوشسویأم[1]ب‌اجنا‌ه‌بت‌بسنرسپی‌لکروطه‌بهکدوبه‌دشثعابتهجنیا و دندوبه‌دروآرد
ه‌چجنمزا امش :تفگ ،درادنمحرًلاصارتخدنیا اقآ هکدندوبه‌تفگا‌هنیا .تشادنمحرتخدنیا و دوبه‌دشه
ار ریجنا ه‌صلاخ ،نا‌شدوخ ۀدهعه‌بمهه‌یقب !؟دیراد راکه‌چاباب دروخبدیهدب !؟دیهاوخیممحرا دیهاوخیم
هام‌ۀُنزا دعب ،درادنمحرتخدنیاً‌لاصا !؟درادی‌مربل‌محش‌یاجکلااحدشه‌لماحرتخدنیا مکمکو دندروخ
ه‌چجونز و ه‌درکجاودزا و دراد دوجورسپنیا مهزونه :دنتفگی‌مااهنآ و دروآنا‌شیاربمهی‌رزل‌کاکرسپکی
و ه‌داماآ شبابسا و ل‌لعًلاصا ه‌کنیا !؟مینکه‌یجوتباتکوباسحنیا ابار بلطمنیا مینا‌وتی‌می‌روطچام .دراد
دهاوخی‌منی‌رهاظل‌لعزیچه‌مهه‌کدیسیونبی‌شاوحردیبامشه‌کتسا ی‌یاهزیچ‌ءزجا‌هنیا رگید ،تسسنایهم
ش‌دوخۀدارا قبطرارهدامدوخ ،دنکی‌مه‌دارا ه‌کی‌تقوه‌رهاقسفنو ه‌درجمتقیقحنآ .تسانیمهنیا اما
مهارفاره‌چدشری‌ارب‌طئارشاجنامه ،دنکی‌مداجیا و الدیپه‌چجی‌ارب‌ی‌یاجکی‌یاجنامه‌ی‌نعی ،دروآی‌مرد
.دنکی‌مالدیپارتایحو ءاقبی‌ارب‌ه‌مزلاروماناآ اجنامه ،دنکی‌م

مهنلآا و دوبه‌دمآ مهنا‌تسرامیینیمهردمیسانشی‌مارواامه‌کتسه‌ی‌کینلآا ه‌کدنتفگا‌هنامه‌زاب
لاوکامه‌کمشچبصع .دوبه‌داتسدزا ارشبصعادخه‌دنبنیا ه‌کدنتفگی‌ماهکشزیپمشچنامه‌دوخ .تسه
و تشادنی‌بصعه‌نوگچیه‌رگید ی‌نعی ،دوبه‌دشکشخو دسافی‌لکروطه‌بدنیوگی‌مدرزۀطقنآ ه‌بهکتسه
نیا و دوبه‌داد افشمهاضرماما و دندرکی‌م [افشبلط] ترضحزا ی‌لیخو دوبه‌دش [لکشم] ی‌لیخرگیدنیا
شبصعه‌کی‌روکاما دهدی‌مافشارروکاضرماما میدیدامه‌رخلأاباباب :تفگی‌مفرط .دیدی‌مشمشچصخش
قرفشیاهنزرومالسلاه‌یلعاضرماما :میتفگ !دنیبی‌مدرادی‌لودنکی‌مذراکبصع .میدوبه‌مدیدنارادنکی‌مذراک

---

[1] «.نددروآی‌مارگنادنزرف :بابجنا» :الدخهد همانتغا .

ن یا ام اباب :دیوگی م ی ها گا دنکی م ذور ار ه تفرشیپ نژرو ت اقوا ی ها گا و ی روطن آ ت اقوا ی ها گا دنکی م ار ی بصع ل وسلو ت اهی لاعفو ا هنورذ و ی بصع ت کرح و ار ب صع ه کت سیئ نیا ط قف و م یتسه دلبم هد روط م هل ئ سم نیا زا ه رخلأاب !؟دینک ی م ه جوت ،دزادنا م ه ار ار ه ینرق دنکب م هد راک ه کنیا نوددب ه کلب م ینک ت سد .دسرب ب لاطن یا ه ب ناسنا ت امآ دنوریب اهف رح ن یا زا دیابرادقم ک یل ئ سم نیا ک ارادا ی ارب ه کرگید ار ه ب ت سه

افلألا روم ا تلا ت ة ع ل ی هذ چ ٍ واحد لا تنبی ع ل ی لا ا ل ت اقا ف ت ا للصفر ة.

ه دنیآ ئ سلج ی ارب ه یقب للها ءاشنإ .دراد ف لتلخم ط ئ ارش و ل ام ع ل ام کرد ه کلب ت سیئ ق افتا ف رص ،رود نا م نیا باشد.

□□□□□: □□ □□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□□□: «□□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□ □□□□□»[1] □□□□□□ □□ □□ □□□□□ □□□□□□ □□ [□□□□□] □□□ □□□□ □□□□ □□ □□□ □□□□ □□ □□□□□□ □□ □□□ □□□□□□□ □□□□□ □□□ □□□□□□□□!

«ُهَدَبِتاقِصلا یُفَدیحوَّتلا ُلامَک» ت یاور زا روظنم

ه کا مش !؟دینک ی م روصت ار ی یادخ ه چ دینک ی م روصت ار ادخ ه کا مش :دنیامرف ی م ت رضح :داتسا ه کی لاحر دینک ی م ب ستنه وا ه ب ار اهنیا ئ همو دنتسه ادخ اهنیا ئ همو ت سادخ ن یا و ت سادخ ن یا :دییوگ ی م و ت سا ن یا ی ارب ّم ک ن یا ،ت سا زمرق و دیفس ن یا ،ت سیئ ماسیئ ادخ و ت سا ماسیئ ن یا ن وچ دنتسه دودحم ه همه ی دوجو ت یدودحم و ی فیک و ی ّمک ت یصوصخ ک ی ی ارادا اهنیا زا م ادکرد ه ت سا ن ینچ ن یا ش تایصوصخ ن یا دناوتی م ذ ی یاهنتب ه ع ی ش ن یا ه ک م ینیی م ف رطن آ زا و دنتسه روطن یا م ینیی م م لاع ردام ه کار ه چنآ و دنتسه رارقم اظن یا ی اجک ردادخ س پ دشاب ی رگید رما ک ی ه ب دنتسه دیابو درادن لاعفا و ل عفن وچ دهدب م اجنا راک ایو م ییوگب ادخ اهنیا ه ب اهت سرپ واگ دنام ایآ و م یرازگب ادخ ار ن یا م سا ایم یرازگب ادخ ار ن یا م سا ایآ !؟دراد ایو م یوربد یشروخ و رمق غ ارس اهت سرپ رمق و دیشروخ دنام ایو م یوربد ه راتس غ ارس اهت سرپ ه راتس دنام ک یار ادخ ن آ ه کنیاایو م ینادب ادخ ام ار اهنیا دنداد رارق ن اشیاهرس و ن هذ رد ادخ اتراز ه ه کی دارفا ریاس دنام زوربد :م ییوگ ی م ه کنیا لاا ح !؟دنتسه وا روهظ و زوربد اهنیا ئ همو ت سا دحاو ،ت قیقح ن آ ه ک م ینادب ی تقیقح ُهَدَبِتاقِصلا یُفَد» ی نعی ت سوا». آن مُظهر و این مَظهر است و آن مُبرز و این بروز است. بروز با نفس الشیء تفاوت دارد لذا کمال توحید در این است که انسان بداند که این حقیقت یک حقیقت واحدی است که ظهورات و بروزاتش همین‌ها هستند و اینها جدای از خدا نیستند. نه این، اوست و نه جدای از اوست به عنوانی که بگوییم که پس از کجا آمده است.

[1] 56. ص ۱، ج ،قودصخیش ،دیحوتلا .

بعضی از همین تفکیک‌ها روایاتی را که در این زمینه آمده است مثل «إنَّ اللهَ خِلوٌ مِن خَلقِهِ و خَلقُهُ خِلوٌ مِنهُ»[1] را به معنای انفکاک بین خالق و مخلوق تعبیر می‌کنند که در اینجا مرتبه، مرتبهٔ اختلاف رتبی است نه مرتبهٔ انفکاک خارجی. همین که شما منفک کنید و بگویید: خدا آن بالاست و همهٔ اینها موجودات هستند، فاصلهٔ بین اینکه خدا آنجاست و بقیه موجودات هستند، این فاصله را چه چیزی پر می‌کند؟! اگر قرار باشد ما خدا را آن بالا ببینیم و بقیه را جدای از خدا، پس اینها از کجا آمده‌اند؟! آیا خود خدا هم می‌تواند خارج از ذات خودش چیزی را تعیّن ببخشد؟! نه، خود او هم نمی‌تواند از یک امر عدمی جدای از ذات خودش چیزی را تعیّن بدهد چون وجود بالصرافه که خودش هست و جدای از آن وجود بالصرافه هم اگر ما شیء ثانی داریم که خدا از آن کیسه فرض کنید زید را درست کند؟! لذا آنچه هست بروز از خود ذات می‌شود. لذا این وجود بالصرافه و حقیقی و اطلاقی، نفس اطلاقی بودنش و تصور بالصرافه بودنش این است که بتواند با ظهورات جمع شود؛ همین که شما تصور بالصرافه می‌کنید یعنی می‌توانید این وجود در حد نیاید، اگر در حد بیاید که دیگر بالصرافه نیست، اگر بتوانید در حد بیایید شما نقض اعتراف بالصرافه بودن را کرده‌اید. آن اعترافتان را نگه دارید و رهایش نکنید همین که شما می‌گویید: این وجود بالصرافه و صرف الوجود و وجود اطلاقی، یعنی می‌توانید خودش را با ظهور تطبیق کند و اگر بتواند تطبیق کند پس صرافت ندارد و خودش مقید است.

[illegible]

[illegible]

استاد: تقریباً یکی هستند و گاهی اوقات هم به ملائکه تعبیر می‌شوند.

[illegible]

استاد: بله، منظور از یکی بودن این که هیچ تفاوت ندارند بلکه جنبهٔ تدبیر در همهٔ اینها هست. شما می‌توانید جنبهٔ تدبیر را از همان مقام مشیت تا عالم مثال لحاظ کنید و در سلسلهٔ طولیه همهٔ اینها مدبرات هستند و هر کدام تدبیر در عمل خودش دارد تا به عالم مثال می‌رسد که در عالم مثال، صورت نوعیه مواد در عالم شهادت هست و این صورت نوعیه هم تو در تو هست، این طور نیست که فقط یکی باشد.

[1]. الکافی، ج ۱، ص ۸۳. جهت اطلاع بیشتر رجوع شود به توحید علمی و عینی، ص ۳۱۲.

دارفا یضعبۀفشاکمن دمآ رد هابتشا تلع

هقداص یایؤر ،یؤر تاقوا یهاگ و تسا هابتشا نانابوخ تاقوا یهاگ دینیبی م بلوخ امشه کی تقو الذل دنیوگبغورد هکنیاهنددنیبی م همفشاکمأعقاو .تسا فلاخ همفشاکمت اقوا یهاگ دنیبی م همفشاکمه کی یاهنیا تسا ی یاجنآ زا اما تسا ی حمنم و ی فتنم تروص نآ ه کدننکی م ار ی تروص فشکو تسا فلاخ فشک ،فشک ی لو و تسا هدرک الدیپ ءانف ه کی تروص نآ ،دسرب ی قاب تروص نآ ه بدناوتی منن یا تسا ی قاب ءایشا ۀمهل صا ه ک قافتا نلاف رگید ۀتفه ود :دیوگی م دسری م دیآی منرب نآ زا ی راک ه کی رگید تلاولعم و ل لع ۀلسلس ه بی تقو ه نی نکی م هاگن ار ی ناگیاب ۀدنورپ و ی اه تفر وتا اما دشی ناگیاب وزج تفر ه یضقن یا .دتفای منه کی لاحر دتفای م نآ !؟اباب ی یاجک .دنکی م روهظ نامز ماما 1316 لاسا ه کدیوگی م الذل .تسا زیم ی ور نلآا ه کار ی امدنورپ نآ ،دیآی منی سکر هر یگتسا زیم ی ور نلآا ه کی امدنورپ نآ ـ دشابم هی زیچ ض رفر ه زاترگا ـ تفر ی ناگیاب رد ل اسا قآ :دیوگی م ی سکر هر ،تسا ه تفر ی ناگیاب رد ه کچنآ .دیآی م صاخشا و دارفا نآ و ءایلوا ریگ طقف نآ ن یا و تروپترچ و مشپ و کشک همه مهدعو دوشی م روطن یا رگید لاسه د و دتفای م قافتا ن یا رگید ی امدیسرن بلطم نآ ه بزونه وتابابدشنل صاحءادبه ،دشل صاحءادبه کدنیوگی م دوشی منه کدعبت ساهفرح ای الدخ ن درگ م امدم میرادنام رگید رتمولظم الدخ ن یا زا و تسا م ولظم ی لیخ الدخ !؟ی زادنای م الدخ ریصقتا رچ .دننزادنای م م درم

زیچ ه نو دیآی م ه لزلز ن ارهطرد ل اسن لاف ه کت فگی م دوب ن ارهطرد رفذک ی ی م دشن ه کم هی تقو .دیزاسبدیزاسبه ناخ دیهاوخی م مه چرهو دینیشنبن اتیاجرسم کحم و تفس ،ی رگید دنیایبدنناوتی م مه ن م ۀلاخ و همع !؟ی یوگی م اجکزا وترخآ .دشع فر و دندرکاعدن ینمؤم زا ی ضعب :دنیوگ ،م ییوگبگ م درم ه بثیدح اتود م ییایب !ادرکاعد ی کیبشید :دنیوگبگ دشن ی تقو م هادرف و دنیوگبار ی زیچ رهت یاعر ،دیهدبدای تقادص م درم ه باقآ .م ینکم رگار م درم رسا هفرح ن یا ابارچ !؟تسه ی زیچ ه چن یا رخآ و دوشی م ن یا ،ن یا :دیوگی م .م یراد ه لئسم اترازه ام ،دیهدبدای ی تسودع ون ،دیهدبدای تحرت ،دیهدبدای تنامنا الدخ و ه دناوخ بشز امنی نمؤم کی و ه داتفا قافتا ی اه یضقک ی :دیوگی م دشن ه کم هی تقو .دوشی م ن یا ،ن آ .درالدنی امدیاف ن درکم رگاهزیچ ن یا ابار م درم رس .درکش رهاظ الدخ و درکف لاخ ی کی ن آ ،درکف رطرب

[1]« .دنتفر ناورهر ه کور نانچ ه ر » :تفگ .دنکتمحرار ناگرزب الدخ

ناگرزب راتفر و ل امعا دهاشک یدزن زا ه کی صخش ناونعب ن م .دنداد ن اشن ناگرزب ه کتسا نامه ار

---

[1]: 56 ه رامش ،ی لو للها تمعن اهاشتایونث .

دنتفر نالهگاد و دنتفر ه ار *** دنتفر ناورهر ه کور نانچ ه ر

رابک یه .ام.دینشذیاهملاکک یلئاسمن یا زا ،نا گرزبن یاِتایلوط ردرابک یام همکنکی م ارقا امجنیا متسه ی ارب روما ن یا ابم ییایبه کنیا م یاهدید ار ب لاطما مأنیع ی نعیی ستاعیا ه دوبه م هر گا .م یاهدینشذ دوبت سرد و حیحصت ییرتم یدید ام ه کار ه چناآ ،م ینکه هجوِب سکن امدوخ .دزیری م م هه بن امباصعا دوشی م ه دز اهفرح ن یا زا فرطن یا م ینیی م ه کی تقو ن یمه رطاخه ب و م یدید !؟م ینکش راکه چار ن یا .دوبت سرد ن اشرا کا اهنآ ،م یدید ار اهنآ م الک تحصام !؟دشفرح م هن یا رخآ اهفرح ن یا دوبی ّکزم و ی برم و ه دننکت ییرتا اهنآ فرح و ت شادت یعقاو اهنآ فرح ،دوبت سرد اهنآ فرح ه ک ،درادی م ه گن ه دننکف قوتم عِقوت ک ی رد و راظتنا ک ی رد ار ن اسنا طقف اهفرح ن آ اما دنکی منت ییرتار ن اسنا داتفین ی قافتا ه کم هدعب و ه لئسم ک ی ه ب س فنه جوت و ی شوخلد ک ی ف رص و درادی م ه گنه بترم ک ی رد ار ن اسنا م هن یا ت شذگم هل اسود ،دشن ه کنیا .دی آی م ش پی ه یضقل ص ه ب تبسن ءانتعا و ه جوتم دع و ی درس و س أی ،ش ور و ه یکزت و ت ییرتع ون آ رد ه کی لاحرد !؟ی راد ش راکه چ ،دشه کدشت قو رهاباب ن کش یاهرس پ ،دشن ی تقو ک ی م هر گا ،دندوبن روطن یا ن اگرزب ت قوچی هالذلدسری م ب ولطم ه ب و دوصقم ه ب و دنکی م ت کرح ن اسنا و ف رطن یا دنیاب ه کنیاه ه دنا ه تفگ ت سا ه تشاد دادعتسا ه کی سکای و ی ّرس م رحم ک ی ه ب طقف دنتفگ ی زیچ ک ی .دننکش خپ ف رطن آ

ل یبق ن یا زا ن آ رد و دنسیون ی م ن اگرزب ه ب ع جار ه ک ار ی یاهباتک و ب لاطم ه ک ت ساجنیا !اجکل ئاسم و اهفرح ن یا و اجکاهنآ !دراد ه لصاف دقچ ،دراد ه لصاف دندوباهنآ ه کار ه چناآ ابرد قچ ت ساهزیچ ه ار و ددرگب دیابش دوخ ن اسنا ت سین اهنیا ه ب ی زاین رگید و دنتفگ دنیوگب دیاب ه کار ه چناآ رگید لاحِ ّل کی لع .دنکادیپ ار اهنآ ش ورو

دّمحم لآ و دمحم یلع ّلص مهللأ